

Núm. 12 gener-març

En aquest número:

Editorial

Ja fa més de sis anys del viatge de Rafael Ribó i Borja Corcóstegui als campaments de refugiats de Tindouf que va suposar la creació d'Ulls del Món. En aquest temps, hem dut a terme un gran nombre d'activitats que ens han permès **millorar la qualitat de vida de la població sahrauí**. Entre els resultats obtinguts, destaquen les xifres assolides en l'atenció oftalmològica *in situ* (hem atès més de 15.500 persones i hem curat 1.300 ulls), la formació del personal local i especialment del Khalil Khatri com a oftalmòleg, la dotació d'equipament i material als centres sanitaris o la realització d'activitats de prevenció, entre d'altres.

Ara, creiem que ha arribat el moment de donar un **nou impuls al programa** i, per fer-ho, cal que el Ministeri de Salut assumeixi la gestió directa de les activitats. Això ha de permetre garantir l'establiment institucional d'una política oftalmològica, la incorporació permanent d'un oftalmòleg al Servei d'Oftalmologia i l'assumpció de responsabilitats per part dels professionals locals en la gestió i organització de les activitats d'atenció ocular.

Des d'Ulls del Món volem **continuar i aprofundir en l'atenció oftalmològica** als campaments. La forma com les autoritats sahrauís adquireixin aquests compromisos condicionarà, però, la definició de les nostres activitats futures.

NOTÍCIES

Viatge institucional als campaments sahrauís

Reunions per coordinar les activitats de 2008 a Moçambic

Creació d'una xarxa d'atenció oftalmològica pública a Bolívia

Comissió de prospecció a Mali

Antoni Tapies pinta un quadre per a la Fundació

ULLS DEL MÓN ALS MITJANS

L'ENTREVISTA

Eugénio Langa, logístic del programa *Ulls de Moçambic*

Viatge institucional als campaments sahrauís

El president i la directora general d'Ulls del Món, **Rafael Ribó i Núria Ramon**, van realitzar el mes de febrer una **visita institucional** als campaments de refugiats sahrauís per tal de valorar l'evolució del programa Ulls del Sàhara. Els representants de la Fundació, que van viatjar juntament a la coordinadora del programa, **Ilaria Ravai**, es van entrevistar amb alguns dels principals **càrrecs institucionals** de la República Àrab Sahrauí Democràtica (RASD), entre els quals hi havia el ministre de Salut, el ministre de Cooperació, així com el director de l'Hospital Nacional de Rabuni i el responsable del Servei d'Oftalmologia.

Les conclusions d'aquestes converses van servir per establir els objectius del programa per aquest 2008, que tindrà com a principal novetat la incorporació sobre el terreny del metge becat per la Fundació, **Khalil Khatri**, la qual cosa ha de garantir una assistència contínua a la població i assegurar el seguiment correcte dels pacients intervinguts. També està previst que els **tècnics de la plantilla d'òptica** assumeixen noves tasques en relació a la detecció de necessitats, així com a la prevenció i sensibilització dels infants. La Fundació no abandonarà la vessant més assistencial amb l'enviament de comissions mèdiques i de revisió ocular infantil, i amb l'aportació de material i equipament. El projecte Ulls del Sàhara 2008 s'ha presentat a l'**Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament** i s'espera seguir comptant amb el suport rebut l'any 2007.

En aquesta visita als campaments, el president de la Fundació va ser condecorat amb la **medalla del "20 de Maig"**, la més alta distinció honorífica sahrauí. **Rafael Ribó** va rebre la condecoració de mans del president de la República Àrab Sahrauí Democràtica, **Mohamed Abdelaziz**, en reconeixement als "esforços humanitaris realitzats per la Fundació per alleujar el patiment dels refugiats sahrauís, garantint l'atenció sanitària i els equipaments mèdics".

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Reunions per coordinar les activitats de 2008 a Moçambic

La coordinadora del programa *Ulls de Moçambic*, **Mayka Balaguer**, s'ha reunit aquests primers mesos amb representants nacionals d'oftalmologia i de la Direcció Provincial de Salut d'Inhambane per tal de definir l'aplicació de les activitats per aquest any. Arran de les trobades i en el marc del projecte *Ulls de Moçambic 2007-2009*, s'ha establert com a eix principal de les actuacions la creació del **taller d'òptica** a l'Hospital Provincial d'Inhambane, un procés que comportarà l'enviament de material i la formació dels tècnics del centre. De fet, la **formació** seguirà com una de les prioritats del projecte, on s'hi inclourà la transmissió de coneixements als tècnics dels centres de salut, als oftalmòlegs, infermers i auxiliars de l'Hospital Central de Maputo, així com als triagems i agents de salut comunitària de tota la província.

Durant el 2008, la línia d'atenció oftalmològica s'implementarà mitjançant l'enviament de **comissions medicoquirúrgiques** que prestaran suport a l'oftalmòleg que el Ministeri de Salut preveu incorporar al Servei d'Oftalmologia de l'hospital provincial. També se seguirà amb la **dotació** d'equipament, material i medicació, que s'ampliarà a diferents hospitals de la xarxa sanitària de la província d'Inhambane, iniciativa que ha de permetre **descentralitzar l'atenció oftalmològica**.

Creació d'una xarxa d'atenció oftalmològica pública a Bolívia

La Fundació ha dedicat el primer trimestre de l'any a revisar i redissenyar el seu programa al municipi bolivià d'El Alto i la seva àrea d'influència, que es planteja a partir d'ara com un projecte bianual per als anys 2008 i 2009. Té com a finalitat la creació d'una **xarxa de serveis sanitaris** que permeti ampliar geogràficament l'oferta d'atenció oftalmològica. El projecte també pretén establir les bases d'un **Pla Nacional d'Oftalmologia**, inexistent a Bolívia, amb la creació d'una comissió formada per diferents institucions sanitàries i oftalmològiques del país.

La formació serà un altre dels punts forts d'Ulls de Bolívia, ja sigui a través de comissions medicoformatives, de beques d'especialització o d'actualització de coneixements a través de videoconferència. També es preveu la posada en marxa d'una **estratègia de salut comunitària**, amb la implementació de xerrades de sensibilització sobre salut ocular dirigides als escolars, als líders comunitaris i a la població de més edat.

Comissió de prospecció a Malí

A finals de març s'ha organitzat una **comissió de prospecció a Malí**, amb l'objectiu de conèixer a fons la seva realitat oftalmològica després que el viatge institucional del desembre es tanqués amb bones perspectives d'iniciar-hi un projecte de cooperació. Aquesta iniciativa permetrà determinar exactament les necessitats oftalmològiques existents, definir les línies d'intervenció i concretar aspectes logístics a desenvolupar al país africà.

La comissió l'han integrat l'oftalmòleg **Andrés Müller-Thyssen**, el tècnic d'equipaments **José Luis Royo** i la **Ilaria Ravai**, en representació de la Fundació. Durant la seva estada a Malí s'han entrevistat, entre altres, amb el responsable del Programa de la Prevenció i la Lluita contra la Ceguesa Evitable, el director de l'Institut d'Oftalmologia Tropical d'Àfrica (IOTA), el responsable del programa *Lluita contra el tracoma i les malalties que provoquen ceguesa*, els responsables de l'Hospital de Sanhga i el director i personal sanitari de l'Hospital de Mopti.

Precisament **Mopti** és la regió on Ulls del Món té previst desenvolupar les seves activitats. Situada al sud del país, té una població de més d'un milió i mig d'habitants, amb un alt índex de pobresa i una baixa oferta de serveis sanitaris. En aquest sentit, només compta amb un oftalmòleg, que treballa al Servei d'Oftalmologia del centre de Mopti.

Antoni Tàpies pinta un quadre per a la Fundació

El reconegut artista barceloní, **Antoni Tàpies**, ha pintat un **quadre** per a la Fundació Ulls del Món. Es tracta d'una obra que, parafrasejant el nostre eslògan '**Obrim els Ulls al Món**', reproduïx el sentit de la tasca de cooperació oftalmològica realitzada per l'entitat. És una obra intensa i penetrant, que evoca l'essència de la visió: veure-hi i viure, contraposat a tancar innecessàriament els ulls, quedar cec i morir.

El pintor català ha realitzat aquest treball de forma **solidària**, reafirmant el seu compromís amb les causes en benefici dels més necessitats. A banda del quadre, Tàpies ha donat a la Fundació **75 litografies**, totes elles signades i numerades a mà pel propi artista. Les peces, de 50 cm. d'ample i 64 cm. de llarg, s'han estampat artesanalment.

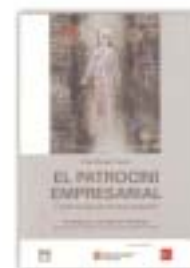
Ulls del Món als Mitjans

La Fundació ha posat en marxa aquest primer trimestre de l'any una nova **campanya publicitària** amb la difusió de l'espot de l'entitat a la **Xarxa de Televisions Locals de Catalunya**, una xarxa que agrupa 18 televisions locals catalanes. La XTVL **ha col·laborat solidàriament** en aquesta iniciativa, que s'ha dut a terme del 3 de març al 6 d'abril, realitzant-se un total de **26 passis** en diferents franges horàries.

Ulls del Món ha estat present els últims mesos en altres mitjans audiovisuals i escrits. Concretament, ha aparegut al programa de **Barcelona TV Banda Sonora**, un espai que repassa la vida de barcelonins famosos a través de la música i que en l'edició del 18 de febrer estava centrat en el president de la Fundació, Rafael Ribó. El programa va oferir imatges de la jornada d'avaluació i reflexió de l'entitat, celebrada el mes de desembre.

D'altra banda, també s'ha fet referència de la Fundació al llibre **El Patrocini Empresarial**, del director del Programa de Patrocini de l'Agència de Patrocini de la Generalitat de Catalunya, **Pere Clotas**, presentat el mes de febrer. Ulls del Món apareix en el capítol reservat als patrocini de caràcter social i és descrita per l'autor com un "exemple magnífic de com la

iniciativa civil pot actuar, amb gran eficàcia, per pal·liar greus mancances i necessitats dels països més pobres, prestant-los, en aquest cas, atenció oftalmològica”.

Properes activitats (maig-juny)

Sàhara

- Del 25 d'abril al 9 de maig: comissió medicoquirúrgica i de revisió d'equipaments a l'Hospital Nacional de Rabuni.

Moçambic

- Del 18 d'abril al 4 de maig: comissió medicoquirúrgica a l'Hospital Provincial d'Inhambane.
- Del 18 d'abril al 4 de maig: comissió d'establiment del taller d'òptica a l'Hospital Provincial d'Inhambane.
- Del 2 al 17 de maig i del 9 al 23 de maig: comissió òptica de formació en muntatge d'ulleres a l'Hospital Provincial d'Inhambane.
- Del 6 al 18 de maig: comissió de formació en òrbita a l'Hospital Central de Maputo.

Bolívia

- De l'11 al 26 d'abril: comissió medicoquirúrgica a l'Hospital Municipal Bolívia Holandès.

L'Entrevista

Nom: Eugénio Langa

Edat: 45 anys

Professió: Logístic del programa *Ulls de Moçambic*

Vaig néixer a i visc a: Maputo

Estic en contacte amb Ulls del Món des de: l'any 2004.

L'Eugénio va iniciar la seva relació amb la Fundació el setembre de 2004. El seu coneixement de la llengua castellana i les seves habilitats com a conductor -la seva experiència professional fins el moment havia estat en aquest camp i en la mecànica de cotxes- li van donar la possibilitat de convertir-se en col·laborador de l'entitat. Pocs mesos després, el juliol de 2005, va entrar a formar part de l'equip operatiu com a logístic del projecte de Moçambic.

Quina és exactament la teva feina sobre el terreny?

Les meves tasques són variades: preparar tots els detalls perquè la Fundació pugui realitzar sense problemes les activitats previstes en el programa, comprar material per a l'oficina, gestionar el tema de papers i documentació amb l'Administració, així com rebre, acompanyar i fer de traductor als membres de les comissions que es desplacen a Moçambic.

Com canvia la teva feina en les comissions en relació al període entre comissions?

Canvia molt perquè durant els dies de les comissions hi ha molta feina. Un es prepara perquè tot vagi bé i no falli res, tot i que és pràcticament impossible. El telèfon no para de sonar i he d'estar pendent de cada membre de la comissió; per exemple, en el tema del menjar, perquè tothom és diferent o pel que fa a les condicions climàtiques, ja que hi ha persones que es troben malament a causa de les altes temperatures. Però amb una mica d'humor me'n surto i em porto bé amb tots.

Tu que estàs a prop de la població, quina resposta obtens dels moçambicans sobre la tasca de la Fundació?

Las poblacions que atenem són rurals. Venen de districtes de l'interior del país, on no hi ha mitjans de transport. Alguns d'ells caminen un dia per arribar al transport més proper i necessiten dos dies més per arribar a l'hospital. Fins i tot, algunes persones s'han de vendre un cabrit per tenir diners per al transport. Si fan tots aquests esforços, és que tenen una consideració molt positiva cap a la Fundació, ja que venen confiats en què resoldrem els seus problemes de visió.

Com ha canviat la situació sanitària a Moçambic amb la presència d'Ulls del Món?

A la província d'Inhambane hi ha hagut un canvi molt important ja que Ulls del Món hi realitza una acció directa. De fet, ens busquen des de tots els punts de la província. A Maputo, en canvi, la presència de la Fundació no se sent tant ja que es fa formació i la gent no ho percep de forma tan directa.

Quins reptes de futur té el programa *Ulls de Moçambic*?

Penso que en la línia del que s'està fent en els últims anys, el programa ha de crear arrels al territori i ha d'apostar per la formació del personal i la prevenció.

Si no vols rebre aquest butlletí, només cal que ens contestis aquest missatge, indicant-nos que no te l'enviem més.

Carrer Tamarit 144-146   08015 Barcelona   Tel: 93 451 51 52   Fax: 93 451 47 77